

GUIA DOCENT DE CENTRES ISEACV

GUÍA DOCENTE DE CENTROS ISEACV

Curs /Curso
2025-2026

1 Dades d'identificació de l'assignatura <i>Datos de identificación de la asignatura</i>					
Nom de l'assignatura <i>Nombre de la asignatura</i>	INSTRUMENTO PRINCIPAL II (CANTO) INSTRUMENT PRINCIPAL II (CANT)				
Crèdits ECTS <i>Créditos ECTS</i>	12	Curs <i>Curso</i>	2	Semestre <i>Semestre</i>	Anual Anual
Tipus de formació <i>Tipo de formación</i> bàsica, específica, optativa <i>básica, específica, optativa</i>	Específica Específica	Idioma/es en que s'imparteix l'assignatura <i>Idioma/s en que se imparte la asignatura</i>			Castell y/i valencià
Matèria <i>Materia</i>	Instrumento/Voz Instrument/Veu				
Títol Superior <i>Título Superior</i>	de Graduado o Graduada en Música de Graduat o Graduada en Música				
Especialitat <i>Especialidad</i>	Interpretación Interpretació				
Centre <i>Centro</i>	Conservatorio Superior de Música Oscar Esplà de Alicante Conservatori Superior de Música Òscar Esplà d'Alacant				
Departament <i>Departamento</i>	Composición y Canto Composició i Cant				
Professorat <i>Profesorado</i>	María José Martos Boluda y María del Pilar Páez Martínez				
e-mail <i>e-mail</i>	mj.martosboluda@iseacv.gva.es , mp.paezmartinez@iseacv.gva.es				

1.1 Objectius generals i contribució de l'assignatura al perfil professional de la titulació <i>Objetivos generales y contribución de la asignatura al perfil profesional de la titulación</i>
El graduado o graduada en interpretación deberá ser un profesional cualificado con un dominio completo de las técnicas de interpretación del instrumento y su repertorio en el idioma correspondiente (inglés, italiano, alemán y francés), y en su caso, de instrumentos complementarios. Deberá estar preparado para ejercer una labor interpretativa de alto nivel de acuerdo con las características de su modalidad y especialización, tanto en el papel solista como formando parte de un conjunto, así como, en su caso, en su condición de intérprete acompañante de música. Deberá conocer las características técnicas y acústicas de su instrumento, profundizando en su desarrollo histórico. Deberá tener formación para el ejercicio del análisis y del pensamiento musical, y disponer de una sólida formación metodológica y humanística que le ayude en la tarea de investigación afín al ejercicio de su profesión. <i>El graduat o graduada en interpretació haurà de ser un professional qualificat amb un domini complet de les tècniques d'interpretació de l'instrument i el seu repertori en l'idioma corresponent (anglès, italià, alemany i francès), i en el seu cas, d'instruments complementaris.</i>

Haurà d'estar preparat per a exercir una labor interpretativa d'alt nivell d'acord amb les característiques de la seua modalitat i especialització, tant en el paper solista com formant part d'un conjunt, així com, en el seu cas, en la seua condició d'intèrpret acompanyant de música. Haurà de conèixer les característiques tècniques i acústiques del seu instrument, aprofundint en el seu desenvolupament històric.

Haurà de tindre formació per a l'exercici de l'anàlisi i del pensament musical, i disposar d'una sòlida formació metodològica i humanística que l'ajude en la tasca d'investigació afí a l'exercici de la seua professió.

1.2 Coneixements previs *Conocimientos previos*

Requisits previs, mínims o necessaris per a cursar l'assignatura. Coneixements recomanats i/o relació amb altres assignatures de la mateixa titulació
Requisitos previos, mínimos o necesarios para cursar la asignatura. Conocimientos recomendados y/o relación con otras asignaturas de la misma titulación

Haber conseguido las competencias necesarias de la asignatura según el II establecido en los Reales Decretos nº 630/2010 a 634/2010 de 14 de mayo de 2010 por los que se regulan los contenidos básicos de estas enseñanzas y en concreto en la Guía Docente del 1º Curso de esta especialidad.

Haber superado satisfactoriamente los resultados de la evaluación final de 1º Curso que aparecen en la Guía Docente correspondiente.

Haver aconseguit les competències necessàries de l'assignatura segons l'II establert en els Reials decrets núm. 630/2010 a 634/2010 de 14 de maig de 2010 pels quals es regulen els continguts bàsics d'aquests ensenyaments i en concret en la Guia Docent del 1r Curs d'aquesta especialitat.

Haver superat satisfactòriament els resultats de l'avaluació final de 1r Curs que apareixen en la Guia Docent corresponent.

2 Competències de l'assignatura Competencias de la asignatura

Les competències venen establides en els plans d'estudis publicats en la corresponent orde de 2 de novembre de 2011. Es convenient detallar el grau de contribució de l'assignatura a l'adquisició i desenvolupament de cada competència (molt, prou, un poc, poc)
Las competencias vienen establecidas en los planes de estudios publicados en la correspondiente orden de 2 de noviembre de 2011. Es conveniente detallar el grado de contribución de la asignatura a la adquisición y desarrollo de cada competencia (mucho, bastante, algo, poco)

CT 1 - Organizar y planificar el trabajo de forma eficiente y motivadora (mucho)

CT 3 - Solucionar problemas y tomar decisiones que respondan a los objetivos del trabajo (bastante)

CT 5 - Comprender y utilizar, al menos, una lengua extranjera en el ámbito de su desarrollo profesional (mucho)

CT 6 - Realizar autocrítica hacia el propio desempeño profesional e interpersonal (mucho)

CT 15 - Trabajar de forma autónoma y valorar la importancia de la iniciativa y el espíritu emprendedor en el ejercicio profesional (bastante)

CG 8 - Aplicar los métodos de trabajo más apropiados para superarse en estudio y práctica (mucho)

CG 9 - Conocer las características propias de su instrumento principal, en relación a su construcción y acústica, evolución histórica e influencias mutuas con otras disciplinas (mucho)

CG 11 - Familiarizarse con un repertorio amplio y actualizado, reconocer los rasgos estilísticos y describirlos de forma clara y completa (bastante)

CG 17 - Familiarizarse con estilos y prácticas musicales para entender su propio campo de actividad (bastante)

CG 24 - Desarrollar capacidades para la autoformación a lo largo de su vida profesional (bastante)

CG 25 - Conocer y ser capaz de utilizar metodologías de estudio e investigación que le capaciten para el continuo desarrollo e innovación de su actividad musical a lo largo de su carrera (bastante)

CE 1 - Interpretar el repertorio significativo de su especialidad tratando de manera adecuada los aspectos que lo identifican en su diversidad estilística (mucho)

CE 2 - Construir una idea interpretativa coherente y propia (mucho)

CE 3 - Demostrar capacidad para interactuar musicalmente en todo tipo de proyectos musicales participativos, desde el dúo hasta los grandes conjuntos (bastante)

CE 4 - Expresarse musicalmente con su instrumento/voz de manera fundamentada en el conocimiento y dominio en la técnica instrumental y corporal, así como en las características acústicas, organológicas y en las variantes estilísticas (mucho)

CE 5 - Comunicar, como intérprete, las estructuras, ideas y materiales musicales con rigor (mucho)

CT 1 - Organitzar i planificar el treball de manera eficient i motivadora (molt)

CT 3 - Solucionar problemes i prendre decisions que responguen als objectius del treball (bastant)

CT 5 - Comprendre i utilitzar, almenys, una llengua estrangera en l'àmbit del seu desenvolupament professional (molt)

CT 6 - Realitzar autocrítica cap al propi acompliment professional i interpersonal (molt)

CT 15 - Treballar de manera autònoma i valorar la importància de la iniciativa i l'esperit emprenedor en l'exercici professional (bastant)

CG 8 - Aplicar els mètodes de treball més apropiats per a superar-se en estudi i pràctica (molt)

CG 9 - Conèixer les característiques pròpies del seu instrument principal, en relació a la seua construcció i acústica, evolució històrica i influències mútues amb altres disciplines (molt)

CG 11 - Familiaritzar-se amb un repertori ampli i actualitzat, reconèixer els trets estilístics i descriure'ls de manera clara i completa (bastant)

CG 17 - Familiaritzar-se amb estils i pràctiques musicals per a entendre el seu propi camp d'activitat (bastant)

CG 24 - Desenvolupar capacitats per a l'autoformació al llarg de la seua vida professional (bastant)

CG 25 - Conèixer i ser capaç d'utilitzar metodologies d'estudi i investigació que li capaciten per al continu desenvolupament i innovació de la seua activitat musical al llarg de la seua carrera (bastant)

CE 1 - Interpretar el repertori significatiu de la seua especialitat tractant de manera adequada els aspectes que l'identifiquen en la seua diversitat estilística (molt)

CE 2 - Construir una idea interpretativa coherent i pròpia (molt)

CE 3 - Demostrar capacitat per a interactuar musicalment en tota mena de projectes musicals participatius, des del duo fins als grans conjunts (bastant)

CE 4 - Expressar-se musicalment amb el seu instrument/veu de manera fonamentada en el coneixement i domini en la tècnica instrumental i corporal, així com en les característiques acústiques, organològiques i en les variants estilístiques (molt)

CE 5 - Comunicar, com a intèrpret, les estructures, idees i materials musicals amb rigor (molt)

3 Resultats d'aprenentatge <i>Resultados de aprendizaje</i>	
RESULTATS D'APRENENTATGE RESULTADOS DE APRENDIZAJE	COMPETÈNCIES RELACIONADES COMPETENCIAS RELACIONADAS
1. Consequir una bona forma física i flexibilitat muscular per al domini de su instrument. 2. Automatitzar i crear una memòria muscular correcta per a les conductes respiratòries i fonatòries. 3. Aplicar correctament la tècnica vocal adquirida en las obras de repertori a las que se enfrente. 4. Aplicar correctament los conocimientos de fonética de las diferentes lenguas, para conseguir una perfecta dicción en las obras de repertorio propuestas. 5. Dominar un número significativo de obras de todos los estilos y géneros musicales propuestos representativos y adecuados a la tesitura del alumno. 6. Aplicar criterios apropiados de interpretación estilística. 7. Tener incorporado el trabajo de memorización en los hábitos de estudios. 8. Poseer autonomía en el estudio personal. 9. Tener la capacidad de comunicación y transmisión de los conocimientos adquiridos y de las emociones con el público.	CE 4 CE 4; CT 2 CE 4; CG 9; CE 5; CT 15 CE 1; CG 3; CG 11 CE 1; CE 4; CE 5; CT 6 CG 1; CT 15; CG 25 CT 1; CT 6; CT 15; CG 24; CG 25 CE 5
1. Aconseguir una bona forma física i flexibilitat muscular per al domini del seu instrument. 2. Automatitzar i crear una memòria muscular correcta per a les conductes respiratòries i fonatòries. 3. Aplicar correctament la tècnica vocal adquirida en les obres de repertori a les quals s'enfronte. 4. Aplicar correctament els coneixements de fonètica de les diferents llengües, per a aconseguir una perfecta dicció en les obres de repertori proposades. 5. Dominar un nombre significatiu d'obres de tots els estils i gèneres musicals proposats representatius i adequats a la tessitura de l'alumne. 6. Aplicar criteris apropiats d'interpretació estilística. 7. Tindre incorporat el treball de memorització en els hàbits d'estudis. 8. Posseir autonomia en l'estudi personal.	CE 4 CE 4; CT 2 CE 4; CG 9; CE 5; CT 15 CE 1; CG 3; CG 11 CE 1; CE 4; CE 5; CT 6 CG 1; CT 15; CG 25

9. Tindre la capacitat de comunicació i transmissió dels coneixements adquirits i de les emocions amb el públic.	CT 1; CT 6; CT 15; CG 24; CG 25 CE 5
--	--

Nota important: Les competències estan expressades en un sentit genèric pel que és necessari incloure en la guia docent els resultats d'aprenentatge. Aquests resultats constitueixen una concreció d'una o diverses competències, fent explícit el grau de domini o acompliment que ha d'adquirir l'alumnat i contenen en la seua formulació el criteri amb el qual van a ser avaluades. Els resultats d'aprenentatge evidencien allò que l'alumnat serà capaç de demostrar en finalitzar l'assignatura o matèria i reflecteixen, així mateix, el grau d'adquisició de la competència o conjunt de competències.

Nota importante: Las competencias están expresadas en un sentido genérico por lo que es necesario incluir en la guía docente los resultados de aprendizaje. Estos resultados constituyen una concreción de una o varias competencias, haciendo explícito el grado de dominio o desempeño que debe adquirir el alumnado y contienen en su formulación el criterio con el que van a ser evaluadas. Los resultados de aprendizaje evidencian aquello que el alumnado será capaz de demostrar al finalizar la asignatura o materia y reflejan, asimismo, el grado de adquisición de la competencia o conjunto de competencias.

4 Continguts de l'assignatura i organització temporal de l'aprenentatge <i>Contenidos de la asignatura y organización temporal del aprendizaje</i>	
Descripció per blocs de contingut, unitats didàctiques, temes,... <i>Descripción por bloques de contenido, unidades didácticas, temas,...</i>	Planificació temporal <i>Planificación temporal</i>
4.1 Continguts / Contenidos 1. Conciencia corporal. Asimilación de una correcta técnica de respiración y movilidad muscular. 2. Estudio y práctica de la anatomía de los aparatos respiratorio, fonador y resonador. 3. Desarrollo del mecanismo de la correcta respiración, articulación y resonancia. 4. Dominio progresivo de la técnica vocal a través de la práctica de los ejercicios de respiración y vocalización. 5. Estudio de los distintos géneros y estilos vocales con el fin de conocer las características interpretativas de cada uno de ellos. 6. Conocimiento del perfil humano y psicológico de los distintos personajes a estudiar. 7. Estudio y práctica de la fonética aplicada al canto de las diferentes lenguas en que están escritas las obras objeto de estudio de cara a una correcta dicción. 8. Desarrollo de la capacidad de memorización y concentración. 9. Estudio y práctica de la partitura a fin de interpretar con rigor técnico y estilístico las indicaciones del compositor.	Durante todo el curso

4.1 Continguts / Continguts <i>1. Consciència corporal. Assimilació d'una correcta tècnica de respiració i mobilitat muscular.</i> <i>2. Estudi i pràctica de l'anatomia dels aparells respiratori, fonador i ressonador.</i> <i>3. Desenvolupament del mecanisme de la correcta respiració, articulació i ressonància.</i> <i>4. Domini progressiu de la tècnica vocal a través de la pràctica dels exercicis de respiració i vocalització.</i> <i>5. Estudi dels diferents gèneres i estils vocals amb la finalitat de conèixer les característiques interpretatives de cadascun d'ells.</i> <i>6. Coneixement del perfil humà i psicològic dels diferents personatges a estudiar.</i> <i>7. Estudi i pràctica de la fonètica aplicada al cant de les diferents llengües en què estan escrites les obres objecte d'estudi de cara a una correcta dicció.</i> <i>8. Desenvolupament de la capacitat de memorització i concentració.</i> <i>9. Estudi i pràctica de la partitura a fi d'interpretar amb rigor tècnic i estilístic les indicacions del compositor.</i> 4.2. Unitats didàctiques / Unidades didácticas U.D. 1 – Trabajo corporal aplicado al canto. Ejercicios de control muscular: relajación, elasticidad y flexibilidad. U.D. 2 – Fisiología de la voz. U.D. 3 - La respiración. Ejercicios de respiración y gestión del aire. U.D. 4 - La técnica vocal. Conocimiento de la emisión vocal, fraseo, proyección y amplitud vocal, dinámicas, matices, flexibilidad, notas tenidas, tesitura. U.D. 5 - Interpretación de los estilos y géneros musicales de la música vocal. U.D. 6 - Los perfiles humanos y psicológicos de los personajes a interpretar. U.D. 7 - Tratamiento del texto a nivel vocal y expresivo: dicción, inteligibilidad, aprovechamiento expresivo. U.D. 8 - La memoria y la concentración en el aula y en el escenario.	Durant tot l'any
--	------------------

U. D. 9 -Musicalidad, expresión e interpretación en el canto artístico. Análisis musical, expresivo y estilístico. La interpretación en público.

4.3. Repertorio mínimo de obras a estudiar para la superación de la asignatura

- Arias antiguas: 2
- Canciones alemanas: 3
- Canciones francesas: 3
- Canción española: 2
- Arias de Oratorio, Misa, Pasión, Cantata: 2
- Arias de ópera barroca, clásica, romántica: 3
- Romanza de zarzuela: 2
- Obra de libre elección: 2

En el caso de alumnos que repiten la asignatura, el repertorio deberá ser distinto al curso no superado (2º curso).

4.4. Recursos

- Piano.
- Televisión.
- Equipo de música (reproductor de DVD y CD)
- Espejo.
- Atriles.
- Pizarra.
- Tablón de anuncios.
- Armario

4.2. Unitats didàctiques / Unitats didàctiques

U.D. 1 – Treball corporal aplicat al cant. Exercicis de control muscular: relaxació, elasticitat i flexibilitat.

U.D. 2 – Fisiologia de la veu.

U.D. 3 - La respiració. Exercicis de respiració i gestió de l'aire.

U.D. 4 - La tècnica vocal. Coneixement de l'emissió vocal, frasege, projecció i amplitud vocal, dinàmiques, matisos, flexibilitat, notes tingudes, tessitura.

U.D. 5 - Interpretació dels estils i gèneres musicals de la música vocal.

U.D. 6 - Els perfils humans i psicològics dels personatges a interpretar.

U.D. 7 - Tractament del text a nivell vocal i expressiu: dicció, intel·ligibilitat, aprofitament expressiu.

U.D. 8 - La memòria i la concentració a l'aula i en l'escenari.

U. D. 9 -Musicalitat, expressió i interpretació en el cant artístic. Anàlisi musical, expressiu i estilístic. La interpretació en públic.

4.3. Repertori mínim d'obres a estudiar per a la superació de l'assignatura

- Àries antigues: 2
- Cançons alemanyes: 3
- Cançons franceses: 3
- Cançó espanyola: 2
- Arias d'Oratori, Missa, Passió, Cantata: 2
- Arias d'òpera barroca, clàssica, romàntica: 3
- Romança de sarsuela: 2
- Obra de lliure elecció: 2

En el cas d'alumnes que repeteixen l'assignatura, el repertori haurà de ser diferent al curs no superat (2n curs).

4.4. Recursos

- Piano.
- Televisió.
- Equip de música (reproductor de DVD i CD)
- Espill.
- Faristols.
- Pissarra.
- Tauler d'anuncis.
- Armari

5 Activitats formatives
*Actividades formativas***5.1 Activitats de treball presencials**
Actividades de trabajo presenciales

ACTIVITATS ACTIVIDADES	Metodologia d'ensenyança-aprenentatge <i>Metodología de enseñanza-aprendizaje</i>	Relació amb els Resultats d'Aprenentatge <i>Relación con los Resultados de Aprendizaje</i>	Volum treball (en nº hores o ECTS) <i>Volumen trabajo (en nº horas o ECTS)</i>
Classe presencial <i>Clase presencial</i>	Exposició de continguts per part del professor o en seminaris, anàlisi de competències, explicació i demostració de capacitats, habilitats i coneixements en l'aula. <i>Exposición de contenidos por parte del profesor o en seminarios, análisis de competencias, explicación y demostración de capacidades, habilidades y conocimientos en el aula.</i>	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 y 8	65
Classes pràctiques <i>Clases prácticas</i>	Sessions de treball en grup supervisades pel professor. Estudi de casos, projectes, tallers, problemes, estudi de camp, aula d'informàtica, laboratori, visites a exposicions/concerts/representacions/ audicions..., cerca de dades, biblioteques, en Internet, etc. Construcció significativa del coneixement a través de la interacció i activitat de l'alumne. <i>Sesiones de trabajo grupal en grupos supervisadas por el profesor. Estudio de casos, proyectos, talleres, problemas, estudio de campo, aula de informática, laboratorio, visitas a exposiciones/conciertos/ representaciones/audiciones..., búsqueda de datos, bibliotecas, en Internet, etc. Construcción significativa del conocimiento a través de la interacción y actividad del alumno.</i>		
Exposició treball en grup <i>Exposición trabajo en grupo</i>	Aplicació de coneixements interdisciplinaris. <i>Aplicación de conocimientos interdisciplinares.</i>		
Tutoria <i>Tutoría</i>	Atenció personalitzada i en grup reduït. Període d'instrucció i/o orientació realitzat per un tutor/a amb l'objectiu de revisar i discutir els materials i temes presentats en les classes, seminaris, tallers, lectures, realització de treballs, projectes, etc. <i>Atención personalizada y en pequeño grupo. Periodo de instrucción y/o orientación realizado por un tutor/a con el objetivo de revisar y discutir los materiales y temas presentados en las clases, seminarios, talleres, lecturas, realización de trabajos, proyectos, etc.</i>	5, 7 y 8	25
Avaluació <i>Evaluación</i>	Conjunt de proves (audicions, orals i/o escrites) empleades en l'avaluació inicial, formativa o additiva de l'alumne. <i>Conjunto de pruebas (audiciones, orales y/o escritas) empleadas en la evaluación inicial, formativa o aditiva del alumno.</i>	9	12
SUBTOTAL			102

5.2 Activitats de treball autònom
Actividades de trabajo autónomo

ACTIVITATS ACTIVIDADES	Metodologia d'ensenyança-aprenentatge <i>Metodología de enseñanza-aprendizaje</i>	Relació amb els Resultats d'Aprenentatge <i>Relación con los Resultados de Aprendizaje</i>	Volum treball (en nº hores o ECTS) <i>Volumen trabajo (en nº horas o ECTS)</i>
Treball autònom <i>Trabajo autónomo</i>	Estudi de l'alumne/a: preparació i pràctica individual de lectures, textos, interpretacions, assajos, resolució de problemes, projectes, seminaris, tallers, treballs, memòries,... per a exposar, interpretar o entregar durant les classes teòriques, classes pràctiques i/o tutories de grup reduït. <i>Estudio del alumno/a: preparación y práctica individual de lecturas, textos, interpretaciones, ensayos, resolución de problemas, proyectos, seminarios, talleres, trabajos, memorias,... para exponer, interpretar o entregar durante las clases teóricas, clases prácticas y/o tutorías de pequeño grupo.</i>	1, 2, 3, 4, 6, 7 y 8	170
Estudi pràctic <i>Estudio práctico</i>	Preparació en grup de lectures, textos, interpretacions, assajos, resolució de problemes, projectes, seminaris, tallers, treballs, memòries,... per a exposar, interpretar o entregar durant les classes teòriques, classes pràctiques i/o tutories de grup reduït. <i>Preparación en grupo de lecturas, textos, interpretaciones, ensayos, resolución de problemas, proyectos, seminarios, talleres, trabajos, memorias,... para exponer, interpretar o entregar durante las clases teóricas, clases prácticas y/o tutorías de pequeño grupo.</i>	1, 2, 3, 4, 6, 7, 8 y 9	12
Activitats complementàries <i>Actividades complementarias</i>	Preparació i assistència a activitats complementàries com tallers, exposicions, concerts, representacions, congressos, conferències,... <i>Preparación y asistencia a actividades complementarias como talleres, exposiciones, conciertos, representaciones, congresos, conferencias,...</i>	6	16
SUBTOTAL			198

TOTAL 300

6 Sistema d'avaluació i qualificació

Sistema de evaluación y calificación

6.1 Instruments d'avaluació

Instrumentos de evaluación

Proves escrites (proves objectives, de desenvolupament, mapes conceptuals,...), exposició oral, treballs dirigits, projectes, tallers, estudis de cas, quaderns d'observació, portafolio,...

Pruebas escritas (pruebas objetivas, de desarrollo, mapas conceptuales,...), exposición oral, trabajos dirigidos, proyectos, talleres, estudios de caso, cuadernos de observación, portafolio,...

INSTRUMENT D'AVALUACIÓ INSTRUMENTO DE EVALUACIÓN	Resultats d'Aprenentatge avaluats Resultados de Aprendizaje evaluados	Percentatge atorgat (%) Porcentaje otorgado (%)
-Evaluación inicial: se realizará una audición para observar la situación de partida del alumno. -Evaluación continua: trabajo realizado durante todo el curso en el aula. Actividades: audiciones y conciertos realizados en el centro y en otras salas externas. Se habrá de participar en un mínimo de 3 audiciones y/o conciertos. Todo el repertorio de memoria, excepto el oratorio. Cada actividad se evaluará. Se valorarán los trabajos escritos que el profesor/es requieran. -Evaluación final: realización de una audición/concierto de una duración aproximada de 30 minutos con diferentes estilos e idiomas (todo el repertorio de memoria, excepto el oratorio). La fecha será consensuada por el equipo docente. A criterio del profesor/es de la asignatura se podrán realizar preguntas sobre los conocimientos adquiridos durante el curso en referencia a los contenidos de la guía docente. El profesor/es de la asignatura valorará a cada alumno. Teniendo que obtener un como mínimo un 5 en este examen para poder aprobar la asignatura. -Avaluació inicial: es realitzarà una audició per a observar la situació de partida de l'alumne. -Avaluació contínua: treball realitzat durant tot el curs a l'aula. -Activitats: audicions i concerts realitzats al centre i a altres sales externes. S'haurà de participar en un mínim de 3 audicions i concerts. Tot el repertori de memòria, tret de l'oratori. Cada activitat s'avaluarà. Es valoraran els treballs escrits que el	Todas las competencias de los objetivos y de los contenidos citados anteriormente. Totes les competències dels objectius i dels continguts citats anteriorment.	0% 10% 20% 70% 0% 10% 20%

<i>professor/s requereixin.</i> -Avaluació final: realització d'una audició/concerte d'una duració aproximada de 30 minuts amb diferents estils i idiomes (tot el repertori de memòria, excepte l'oratori). La data serà consensuada per l'equi docent. <i>A criteri del professor/es de l'assignatura es podran realitzar preguntes sobre els coneixements adquirits durant el curs en referència als continguts de la guia docent.</i> <i>L'equip docent de l'assignatura valorarà a cada alumne. Havent d'obtindre un com a mínim un 5 en aquest examen per a poder aprovar l'assignatura.</i>		70%
--	--	-----

6.2 Criteris d'avaluació i dates d'entrega <i>Criterios de evaluación y fechas de entrega</i>
1.- Tener los conocimientos necesarios de la anatomía y fisiología de los aparatos respiratorio, fonador y resonador. 2.- Una correcta posición corporal. 3.- Una correcta afinación y cuadratura. 4.- Poseer una correcta respiración que se pueda aplicar a la emisión del sonido. 5.- Una correcta articulación y dicción. 6.- Poseer la tesitura correspondiente a cada tipología vocal básica. 7.- Flexibilidad y elasticidad muscular para una correcta emisión. 8.- Agilidad, notas tenidas, trinos, forte y piano. 9.- Una correcta pronunciación en las lenguas correspondientes. 10.- Fraseo musical y expresión de las obras estudiadas. 11.- Poseer un volumen y proyección suficiente para hacerse escuchar en una sala de concierto. 12.- Emisión correcta, flexible y sin tensiones que cause comodidad en el canto. 13.- Capacidad de expresión artística a través de las obras interpretadas y comunicación con el público, demostrando cierto grado de sensibilidad y transmisión. 14.- Haber asistido de manera regular a clase y demostrar una progresión positiva en el trabajo. 15.- Interés, comportamiento, voluntad y capacidad de aprendizaje. 16.- Participar en las actividades realizadas por el conservatorio. <i>1.- Tindre els coneixements necessaris de l'anatomia i fisiologia dels aparells respiratori, fonador i ressonador.</i> <i>2.- Una correcta posició corporal.</i> <i>3.- Una correcta afinació i quadratura.</i> <i>4.- Posseir una correcta respiració que es puga aplicar a l'emissió del so.</i> <i>5.- Una correcta articulació i dicció.</i> <i>6.- Posseir la tessitura corresponent a cada tipologia vocal bàsica.</i> <i>7.- Flexibilitat i elasticitat muscular per a una correcta emissió.</i> <i>8.- Agilitat, notes tingudes, trinats, forte i piano.</i> <i>9.- Una correcta pronunciació en les llengües corresponents.</i> <i>10.- Frasege musical i expressió de les obres estudiades.</i> <i>11.- Posseir un volum i projecció suficient per a fer-se escoltar en una sala de concert.</i>

- 12.- Emissió correcta, flexible i sense tensions que cause comoditat en el cant.
- 13.- Capacitat d'expressió artística a través de les obres interpretades i comunicació amb el públic, demostrant cert grau de sensibilitat i transmissió.
- 14.- Haver assistit de manera regular a classe i demostrar una progressió positiva en el treball.
- 15.- Interés, comportament, voluntat i capacitat d'aprenentatge.
- 16.- Participar en les activitats realitzades pel conservatori.

FALTAS DE ASISTENCIA

En cuanto a la asistencia (obligatoria), se permite un máximo 3 faltas injustificadas, y un máximo de 5 en total de faltas sean justificadas total o parcialmente durante todo el curso escolar. Una vez superada la cantidad de faltas, el alumno/a perderá la evaluación continua.

Las faltas justificadas lo podrán ser en las circunstancias siguientes:

1. Por enfermedad, con el justificante médico correspondiente
2. Por actividades del propio centro, mediante justificante del profesor encargado de la actividad correspondiente.

Si el número de faltas injustificadas rebasa de forma considerable las permitidas, se estará a lo dispuesto en el apartado Primero. 6 de la Resolución de 3 de julio de 2018, de la Dirección del ISEACV y, en consecuencia, se podría perder la condición de alumno por abandono escolar. Según esta: Cuando un alumno/a deje de asistir sin justificación a todas las asignaturas de las que se haya matriculado durante un período continuado equivalente a un tercio del curso escolar se considerará abandono escolar por parte del alumno/a. En este caso perderá la condición de alumno/a, quedando desvinculado/a de los estudios en los términos que se especifican en el punto 5, del artículo 14 del Decreto 48/2011, de 6 de mayo, del Consell, por el que se establece la ordenación de las enseñanzas artísticas superiores.

En referencia a las partituras:

El alumno deberá entregar las partituras que va a trabajar durante el curso a su profesora en papel con la suficiente antelación. Estas partituras quedarán en posesión de la profesora hasta la finalización del curso.

- 1.- Tindre els coneixements necessaris de l'anatomia i fisiologia dels aparells respiratori, fonador i ressonador.
- 2.- Una correcta posició corporal.
- 3.- Una correcta afinació i quadratura.
- 4.- Posseir una correcta respiració que es puga aplicar a l'emissió del so.
- 5.- Una correcta articulació i dicció.
- 6.- Posseir la tessitura corresponent a cada tipologia vocal bàsica.
- 7.- Flexibilitat i elasticitat muscular per a una correcta emissió.
- 8.- Agilitat, notes tingudes, trinats, forte i piano.
- 9.- Una correcta pronunciació en les llengües corresponents.
- 10.- Frasege musical i expressió de les obres estudiades.
- 11.- Posseir un volum i projecció suficient per a fer-se escoltar en una sala de concert.
- 12.-Emissió correcta, flexible i sense tensions que cause comoditat en el cant.
- 13.- Capacitat d'expressió artística a través de les obres interpretades i comunicació amb el públic, demostrant cert grau de sensibilitat i transmissió.
- 14.- Haver assistit de manera regular a classe i demostrar una progressió positiva en el treball.
- 15.- Interés, comportament, voluntat i capacitat d'aprenentatge.
- 16.- Participar en les activitats realitzades pel conservatori.

FALTES D'ASSISTÈNCIA

Quant a l'assistència (obligatòria), es permet un màxim 3 faltes injustificades, i un màxim de 5 en total de faltes siguen justificades totalment o parcialment durant tot el curs escolar. Una vegada superada la quantitat de faltes, l'alumne perdrà l'avaluació continuada.

Les faltes justificades el podran ser en les circumstàncies següents:

1. Per malaltia, amb el justificant mèdic corresponent
2. Per activitats del propi centre, mitjançant justificant del professor encarregat de l'activitat corresponent.

Si el nombre de faltes injustificades depassa de manera considerable les permeses, s'estarà al que es disposa en l'apartat Primer. 6 de la Resolució de 3 de juliol de 2018, de la Direcció de l'ISEACV i, en conseqüència, es podria perdre la condició d'alumne per abandó escolar. Segons aquesta: Quan un alumne/a deix d'assistir sense justificació a totes les assignatures de les quals s'haja matriculat durant un període continuat equivalent a un terç del curs escolar es considerarà abandó escolar per part de l'alumne/a. En aquest cas perdrà la condició d'alumne/a, quedant desvinculat/a dels estudis en els termes que s'especifiquen en el punt 5, de l'article 14 del Decret 48/2011, de 6 de maig, del Consell, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments artístics superiors.

En referència a les partitures:

L'alumne haurà d'entregar les partitures que treballarà durant el curs a la seua professora en paper amb la suficient antelació. Aquestes partitures quedaran en possessió de la professora fins a la finalització del curs.

6.3 Sistemes de recuperació
Sistemas de recuperación

Per a l'alumnat que ha suspès o no ha seguit el desenvolupament normal de les classes – criteris i dates d'entrega)
Para el alumnado que ha suspendido o no ha seguido el desarrollo normal de las clases – criterios y fechas de entrega)

El alumno deberá cumplir con la programación del repertorio propuesto para la asignatura alcanzando de forma satisfactoria los contenidos de la asignatura.

El día del examen, deberá presentar un listado con todas las obras descritas en los contenidos del curso, siendo el profesor/es de la asignatura el que escoja las obras a interpretar en el momento de la recuperación y realizando una audición/concierto de un mínimo de 30 minutos donde se incluyan todos los estilos y que será evaluado por el profesor/es de la asignatura.

A criterio del profesor/es se podrán realizar preguntas sobre los conocimientos adquiridos durante el curso en referencia a los contenidos de la guía docente.

Los criterios de evaluación serán los mismos que para el examen final.

Se valorará positivamente la asistencia a clase durante el curso y la implicación por parte del alumno en la asignatura.

Si el número de faltas injustificadas rebasa de forma considerable las permitidas, se estará a lo dispuesto en el apartado Primero. 6 de la Resolución de 3 de julio de 2018, de la Dirección del ISEACV y, en consecuencia, se podría perder la condición de alumno por abandono escolar.

L'alumne haurà de complir amb la programació del repertori proposat per a l'assignatura aconseguint de manera satisfactòria els continguts de l'assignatura.

El dia de l'examen, haurà de presentar un llistat amb totes les obres descrites en els continguts del curs, sent el professor/es de l'assignatura el que trie les obres a interpretar en el moment de la recuperació i realitzant una audició/concerte d'un mínim de 30 minuts on s'inclouen tots els estils i que serà avaluat per el professor/es de l'assignatura.

A criteri del professor/es es podran realitzar preguntes sobre els coneixements adquirits durant el curs en referència als continguts de la guia docent.

Els criteris d'avaluació seran els mateixos que per a l'examen final.

Es valorarà positivament l'assistència a classe durant el curs i la implicació per part de l'alumne en l'assignatura.

Si el nombre de faltes injustificades depassa de manera considerable les permeses, s'estarà al que es disposa en l'apartat Primer. 6 de la Resolució de 3 de juliol de 2018, de la Direcció de l'ISEACV i, en conseqüència, es podria perdre la condició d'alumne per abandó escolar.

7

Bibliografia *Bibliografía*

- ALIER, Roger : Guía Universal de la Opera. Ed. Ma non troppo. Barna, 2000.
- ALIÓ, Myriam. Reflexiones sobre la voz. Ed. Clivis. Barba,1983.
- ALIÓ, Myriam. Los espacios de la voz. Imprenta Badía. Barcelona, 1995.
- BUSTOS, Inés. La voz, la técnica y la expresión. Ed. Paidó-tribo. Barcelona, 2003.
- BUSTOS, Inés. Tratamiento de los problemas de la voz. Ed. Cepe. Barcelona, 2007.
- CANUYT, Georges. La voz. Ed. Librería Hachette. Buenos Aires, 1949.
- CELLETI, Rodolfo. Canto e voci difetti causati da un errato studio del canto. Ed. Ricordi. Milano, 1959.
- CUARTERO, Arturo. Voz libre. Ed. Labor. Barcelona, 1959.
- FERRER SERRA, Joan. Teoría y práctica del canto. Ed. Herder. Barcelona, 2001.
- FISCHER-DIESKAU, Dietrich. Hablan los sonidos, suenan las palabras. Ed. Turner. Madrid, 1990.
- FISCHER-DIESKAU, Dietrich. Los lieder de Schubert. Ed. Alianza Editorial. Madrid, 1996.
- HUSSON, Raoul. Le chant. Ed. Presses universitaires de France, Paris, 1962.
- LODES, Hiltrud. Aprende a respirar. E. Integral. Barcelona, 1990.
- MANSION, Madeleine. El estudio del canto. Ed. Ricordi americana. 1947.
- MARAGLIANO-MORI, Rachelle. Conscienza della voce, nella scuola italiana di canto. Ed. Curci. Milano, 1985.
- MARTÍNEZ LLUNA, Carmen. Técnica vocal. Ed. Piles. Valencia, 1983.
- PERELLÓ, Jorge; CABALLÉ, Monserrat. Canto-Dicción. Ed. Médico-Científica. Barcelona,1977.
- PERELLÓ J.; SALVÁ MIQUEL, J.A. Alteraciones de la voz. Ed. Médico-Científica. Barcelona, 1980.
- REGIDOR ARRIBAS, Ramón. Temas del canto. El aparato de fonación. Real Musical, Madrid, 1975.
- REGIDOR ARRIBAS, Ramón. Temas del canto. La clasificación de la voz. Real Musical, Madrid, 1977.

- REVERTER, Arturo. El arte del canto.El misterio de la voz desvelado. Ed. Alianza editorial. Madrid, 2008.
- SOPEÑA, Federico. El lied romántico. Ed. Moneda y crédito. Madrid, 1973.
- SOPEÑA, Federico. El nacionalismo y el lied.Ed. Real Musical, 1979.
- SOPEÑA, Federico. El "requiem" de la música romántica. Ed. Rialp, Madrid, 1965.
- TORRES, Begonya; GIMENO, Ferran. Bases anatòmiques de la veu. E. Proa. Barcelona, 1995.
- VIÑAS, Francisco. El arte del canto. Ed. Salvat. Barcelona, 1932.